

Юрій ЧОРНИЙ,

orcid.org/0000-0002-2862-5040

*доцент кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) violin2024@ukr.net*

Роман ДИДИК,

orcid.org/0000-0003-1658-2343

*аспірант кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва,
молодший науковий співробітник науково-дослідного сектору
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна,) roman_didik@ukr.net*

КАФЕДРА МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ ДДПУ ІМ. І. ФРАНКА: НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ДИСКУРС (відгук на проведені конференції 2023 року)

Дослідницький потенціал кафедри музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка має свою науково-методичну цінність та результативність. Численні наукові пошуки членів кафедри (професорів А. Душного та О. Фрайт, доцентів В. Салія, В. Шафети, О. Німилович, У. Молчко, Н. Стронської, Л. Філоненка, Р. Михаця, О. Бобечко, І. Фрайта) сягають обрії мистецтвознавчої науки, мистецької педагогіки, композиторської творчості, народно-інструментального мистецтва, персоналій, організації та проведення мистецьких подій через наукове осмислення їх доцільності, тощо.

Вагомим чинником постають науково-практичні конференції. У світлі історії, за останні 20 років кафедрою (попередня назва – народних музичних інструментів та вокалу) було організовано та проведено низку конференцій різного рівня: «Львівська баянна школа та її видатні представники» (Старий Самбір, 2005; Львів, 2006); «Академічне народно-інструментальне мистецтво та вокальні школи Львівщини» (Львів, 2005); «Творчість для народних інструментів композиторів України та зарубіжжя» (Львів, 2006; Дрогобич 2013–2016); «Музична освіта України: проблеми теорії, методики, практики» (2008–2015) та ін.

Сьогодні, систематично проводяться дві міжнародні науково-практичні конференції зі своєю історією та цінністю щодо різновекторності матеріалів «Народно-інструментальне мистецтво на

зламі ХХ – ХХІ століть» (з 2007 року) та «Музичне мистецтво ХХІ століття: історія, теорія, практика» (з 2016 року). Наголошуємо – обидві конференції внесено до переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2023 рік.

Отже, **28 квітня 2023 року** кафедрою музично-теоретичних дисциплін та інструментальної підготовки було проведено **VIII міжнародну науково-практичну конференцію «Музичне мистецтво ХХІ століття: історія, теорія, практика»** (Чорний, 2023). Конференція була присвячена Дню науки в Україні та 70-річчю композитора, баяніста та диригента, заслуженого діяча мистецтв України Володимира Зубицького.

Співорганізаторами конференції виступили навчальні інституції Словаччини (Факультет музичного мистецтва Академії мистецтв у Банській Бистриці), Польщі (Інститут музичної освіти Університет імені Яна Кохановського у Кельцах), Литви (Музична академія Університету Вітовта Великого у Каунасі), Казахстану (Кафедра кобиза і баяну Казахська національна консерваторія імені Курмангази у Алматах).

На пленарному засіданні до виступів були запрошені:

- доктори мистецтвознавства, професори Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Мирон Черепанин та завідувач кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Віолетта Дутчак із презентацією доповіді «Музична спадщина

у фондах архіву Українського вільного університету (Мюнхен, Німеччина)» й професор кафедри методики музичного виховання та диригування Ганна Карась «Інтерпретація солоспівів Миколи Лисенка Модестом Менцинським в оцінці Станіслава Людкевича»;

- доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри музикознавства та культурології Сумського державного педагогічного університету ім. А. Макаренка Ольга Зав'ялова про «Віолончельні концерти Мирослава Скорика у концептуальних вимірах доби»;

- доктор філософії, доцент кафедри музичної освіти педагогічного факультету Університету в Оставі Давид Козел (Чехія) із повідомленням про «Міфологія як ключ до інтерпретації сучасної музики» (перекладення з англійської мови Романа Дидика);

- доктор мистецтва, доцент кафедри «народні інструменти України» Харківського національного університету мистецтв ім. І. Котляревського, заслужений діяч мистецтв України Андрій Стрілець з презентацією на тему «Харківська регіональна школа гри на баяні-акордеоні: генерації викладачів Харківського національного університету мистецтв імені Івана Котляревського»;

- заслужена артистка України, доцент кафедри скрипки Національної музичної академії України ім. П. Чайковського Мирослава Которович із презентацією на тему «Творчий портрет Богодара Которовича у музичних творах-присвятах»;

- представники Китаю, котрі навчаються в аспірантурі кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Ван Чжен'юй («Традиційні музичні інструменти Китаю для супроводу співу»), Чжан Мяо («Методика навчання сольного співу Валентини Антонюк на засадах лінгвокультурології»), Ітао Дун («Фестивалі та конкурси акордеонної музики в музичній культурі Китаю») виключно українською мовою;

- магістрант факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету ім. М. Драгоманова Дмитро Недув («Гітарні фестивалі України у реаліях сьогодення»);

- аспіранти кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва Франкового ЗВО Роман Стахнів («Народний оркестр народних інструментів Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (2014–2019 рр.)») та Роман Дидик («Науковий дискурс дослідницького феномену українських композиторів-баяністів (90-ті рр. ХХ ст. – сьогодення)»).

Збірник матеріалів (Музичне мистецтво ..., 2023) включає VI розділів:

I-й – «Питання музикознавства та музичного виконавства», концентрується на дослідженнях музично-виконавського аналізу музичних творів різних стилів та епох (М. Кавйорські, Д. Козел, Г. Білоненко та Є. Корольков, А. Щирба), фондів архівних записів Українського вільного університету (В. Дутчак та М. Черепанин), нових тенденціях у сфері формування виконавської майстерності музиканта (О. Бензюк та А. Душний, В. Заєць та С. Карась, Р. Дидик, В. Лігус, Л. Милюха, С. Холодкова, О. Ярошенко, Л. Сеньків, Мяо Чжан), культуро-творчій парадигмі (І. Маринін, Сун Хан, Лі Цян, Н. Юзюк).

II-й – «Теорія та практика академічного інструментального мистецтва» поповнюють публікації про камерно-інструментальні ансамблі В. Барвінського (В. Андрієвська), інструменти Китаю для супроводу співу (Ван Чжен'юй), щодо персоналій української баянної школи (Р. Дидика, А. Стрільця), фестивального контексту (Ітао Дун, Д. Недув), ОНІ ДДПУ ім. І. Франка (Р. Стахнів), тембральності в оркестрі (О. Заєць та А. Душний), певні аспекти роботи піаніста над звуковидобуванням (І. Рябова).

III-й – «Педагогіка музична та мистецька» унаочнює здобутки словацьких педагогів М. Стреначікової (мол. та старшої) у сфері навчання музики, горизонти контенту інформатизації з курсу «Теорія музики» О. Жиліної.

IV-й – «Композиторська творчість» відображає дослідження фортепіанної спадщини Т. Сальви (Я. Шкваркова) та Ф. Якименка (Т. Сидорець), музики для струнних інструментів В. Витвицького (О. Андрієвська) та М. Скорика (О. Зав'ялова), флейти – Г. Ітцеса (Ю. Данильченко), творчих портретів П. Сокальського та Б. Которовича крізь призму творчо-виконавської багатогранності (О. Ізваріна, М. Которович), хорові обробки українського мелосу в творчості сучасних композиторів (Т. Добрецова).

V-й – «Проблеми звукозапису», розкривають публікації Д. Кочержука та В. Салія у сфері наукового осмислення та практичного використання.

VI-й – «Рецензії, відгуки, повідомлення» уаочнюють панораму культурно-мистецьких подій за участі представників ДДПУ ім. І. Франка (Н. Стронська, Р. Стахнів, А. Душний).

1 грудня 2023 року кафедрою у творчому тандемі із Факультетом музичного мистецтва Академії Мистецтв у Банській Бистриці (Словацьчина) проводиться **XVII міжнародна науково-практична конференція «Народно-інструмен-**

тальне мистецтво на зламі ХХ–ХХІ століть» (Душний, 2023). Сподвижниками та ініціаторами міжнародного науково-творчого форуму вступають професор, завідувач кафедри Андрій Душний від Дрогобича та доцент Марія Стреначікова (мол.) від Словацького ЗВО. Конференція об'єднала мистецьку спільноту України, Словаччини, Болгарії, Казахстану та Китаю. Матеріали торкаються:

- видатних постатей української баянно-акордеонної школи – А. Батршина (В. Суворов, З. Скакальська), В. Булавка (О. Бензюк), А. Гайденка (А. Єрьоменко), В. Зубицького (Г. Карась), В. Рунчака (Я. Назар, М. П'явка), О. Міщенко (Є. Єгоров), А. Січа (Д. Дьолог та Р. Чворсюк);

- композиторів-новаторів – М. Шалигіна (Р. Горбаченко), Р. Руджері, П. Роффі, Ч. К'як'яретті (Є. Жила), Цзянь Венъє (Ч. Менгжао), Л. Чековської (Є. Мішковічова);

- різновидів гармоніки (сирнай) у творчості казахських народних професійних музикантів (З. Смакова) та жанру присвяти у сучасному репертуарі для баяна українських композиторів (Н. Паращук);

- інструктивно-дидактичного матеріалу у доробку композиторів Львівської баянної школи (О. Скалюк) та педагогічного аспекту діяльності представників Галицької фортепіанної школи (Н. Юзюк);

- принципів – дистанційного навчання інструментально-виконавської підготовки учня мистецької школи (С. Кузьменко), дидактичної інтерпретації в музиці (М. Стреначікова, *старша*), навчання гри на гітарі на прикладі власного досвіду (Г. Орищенко);

- розвитку виконавської майстерності бандуриста на прикладі етюдів (Н. Єрьоменко), виконавського мислення музиканта-інструменталіста (В. Заєць, В. Заєць, М. Малахова), камерної музики (В. Андрієвська), педагогічних засад В. Черні (Т. Сидорець), поезики у пісні (К. Ченгіанг);

- внеску мистецького фронту у нашу Перемогу на прикладі діяльності Ансамблю «Верховина» (Р. Дидик).

- Варто звернутися до пленарного засідання, яке відбувалось у змішаному форматі. Серед доповідачів:

- кандидат наук, доцент, лектор Факультету музичного мистецтва Академії мистецтв у Банській Бистриці (Словаччина) Марія Стреначікова (мол.) із актуальною темою сьогодення «Дистанційна освіта із фахових музично-мистецьких дисциплін практичного спрямування»;

- професор акордеону Національної школи музичного і танцювального мистецтва імені

Добріна Петкова (Болгарія) Олександр Марінов пропонує науково-пізнати «Акордеонні традиції Болгарії»;

- кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії та музично мистецтва Сумського державного педагогічного університету ім. А. Макаренка Андрій Єрьоменко аналізує «Творчу постать Анатолія Гайденка у сучасному українському баянному мистецтві»;

- кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри інструментально-виконавської майстерності Київського університету ім. Б. Грінченка Маргарита Малахова у своєму виступі звертається «До питання розвитку музичного виконавського мислення студента-інструменталіста»;

- аспірант кафедри музикознавства, композиції та виконавської майстерності, викладач кафедри народних інструментів Дніпровської академії музики Руслан Горбаченко окреслив «Новаторські риси сучасного акордеонного мистецтва в творчості Максима Шалигіна»;

- творчий аспірант кафедри музикознавства, композиції та виконавської майстерності Дніпровської академії музики Євген Жила розкрив «Жанрово-стильові особливості творів для акордеону сучасних італійських композиторів»;

- аспірантка кафедри історії музики Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка Надія Паращук обґрунтувала «Меморіальний жанр і його глобалізований різновид в сучасному репертуарі для баяна»;

- викладач-методист Вінницької дитячої музичної школи № 2 Надія Богданова розкриває принципи «Формування технічної майстерності учня-баяніста початкової мистецької освіти» на прикладі власного педагогічного досвіду;

- магістрант Одеської національної музичної академії ім. А. Нежданової, завідувач відділом баяну та акордеону КЗПСО «Мистецька школа № 4 м. Одеса» Олександр Володько звертається до постаті «Леоніда Шаврука – фундатор одеської академічної баянної школи»;

- студенти спеціальності 014 Середня освіта «Музичне мистецтво» факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка Дарія Дьолог та Ростислав Чворсюк аналізують «Баянну творчість для дітей Адальберта Січа в контексті програмного забезпечення початкової мистецької освіти» із супроводом виконавської ілюстрації низки творів митця.

Таким чином, із проаналізованих науково-практичних конференцій 2023 року проведених кафедрою музично-теоретичних дисциплін та

інструментальної підготовки ми констатуємо наступні факти:

- науково-мистецька спільнота України та зарубіжжя активно висвітлює свої напрацювання у даній царині;
- контингент доповідачів сягає від докторів наук, викладачів різних рівнів навчання та виховання музиканта, аспірантів та магістрантів до студентів ЗВО;
- окреслені пріоритети дослідницького феномену є актуальними та нагальними у мистецько-культурному просторі сьогодення;
- систематичність друкованого видання та електронної версії збірників, їхнє розміщення у репозитарії бібліотеки ДДПУ ім. І. Франка постає накопичувальною базою наукового матеріалу, матеріалу для аналізу та систематизації, впровадження нових ідей у навчальний процес, апробації досліджень, наукового дискурсу прийдешніх поколінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Душний А. Конкурс «ВІЗЕРУНКИ ПРИКАРПАТТЯ – 2023» об'єднав учасників з України та Литви. 2023. URL: <https://dspu.edu.ua/news/konkurs-vizerunky-prykarpattya-2023-ob-yednav-uchasnykiv-z-ukrayiny-ta-lytvu>
2. Музичне мистецтво XXI століття: історія, теорія, практика : збірник матеріалів та тез VIII міжнародної науково-практичної конференції. 2023. URL: <http://www.ir.dspu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2298>
3. Музичне мистецтво XXI століття: історія, теорія, практика: збірник матеріалів та тез VIII міжнародної науково-практичної конференції (ДДПУ ім. І. Франка,

28 квітня 2023) / [ред.-упоряд. А. Душний]. Дрогобич : Півсвіт, 2023. 180 с.

4. Чорний Ю. VIII міжнародна науково-практична конференція «Музичне мистецтво XXI століття: історія, теорія, практика». 2023. URL: <https://dspu.edu.ua/news/viii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferenciya-muzychne-mystectvo-xxi-stolittya-istoriya-teoriya-praktyka/>

REFERENCES

1. Dushnyi A. (2023) Konkurs “Vizerunky Prykarpattia–2023” obiednav uchasnykiv z Ukrainy ta Lytvu. [The contest “Patterns of Prykarpattia–2023” brought together participants from Ukraine and Lithuania]. URL: <https://dspu.edu.ua/news/konkurs-vizerunky-prykarpattya-2023-ob-yednav-uchasnykiv-z-ukrayiny-ta-lytvu/> [in Ukrainian]
2. Muzychne mystetstvo XXI stolittia: istoriia, teoriia, praktyka: zbirnyk materialiv ta tez VIII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. [2. Musical art of the 21st century: history, theory, practice: a collection of materials and theses of the 8th International Scientific and Practical Conference]. URL: <http://www.ir.dspu.edu.ua/jspui/handle/123456789/2298> [in Ukrainian]
3. Muzychne mystetstvo XXI stolittia: istoriia, teoriia, praktyka: [Musical art of the 21st century: history, theory, practice] zbirnyk materialiv ta tez VIII mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (DDPU im. I. Franka, 28 kvitnia 2023) / [red.-uporiad. A. Dushnyi]. Drohobych : Pósvit, 2023. 180 s. [in Ukrainian]
4. Chornyi Yu. (2023) VIII mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Muzychne mystetstvo XXI stolittia: istoriia, teoriia, praktyka». [VIII international scientific and practical conference “Musical art of the 21st century: history, theory, practice”]. URL: <https://dspu.edu.ua/news/viii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferenciya-muzychne-mystectvo-xxi-stolittya-istoriya-teoriya-praktyka/> [in Ukrainian]